

†S. NICOLAI KIRKE

Kirken var indviet til *S. Nicolaus* (af Myra). Sognet nævnes første Gang 1383¹. Kirken har muligvis været *Anneks* til Nabokirken *S. Dionysius*; i alt Fald nævner Jens Klit sig 1493 som »Perpetuus vicarius i sancti Andree Capella i Roskilde Domkirke og Sognepræst til sanctorum Dionisii og Nicolai Kirker«².

Bygningshistorien og Kirkens Udseende er ukendt. Ifølge Hofman brændte den 1523³. 1529 testamenterede Biskop Lage Urne imidlertid Kirkens Bygningsfond 10 Mark⁴. Den nævnes endnu i Fortegnelsen fra Midten af 1500'rne over Roskildes Kirker og Klostre⁵.

Kirken har ligget i Byens sydvestlige Hjørne mellem det 1749 nedlagte *S. Nicolai Stræde* og Ringstedgade. Angaaende Beliggenheden, se Bykortet S. 164. Da den første Aldersrentebolig skulde opføres ved det gamle Epidemisygehus, fandt man efter Sigende store, tildannede Fraadsten et Par Alen under Jorden samt en stensat Grav⁶. At Kirken har ligget her eller i den umiddelbare Nærhed, fremgaar af forskellige Gravfund. 1913 og 1922 fandtes dels Vest, dels Syd for Vandtaarnet mellem 50 og 100 Skeletter, Side om Side. Der er ikke Tvivl om, at det drejer sig om Begravelser fra Pesttiden, da de gamle, nedlagte Kirkegaarde atter toges i Brug. Endelig fremdroges 1944 ved Gravning af tyske Skyttegrave Vest for det gamle Epidemisygehus et middelalderligt Skelet, paa hvis Bryst den afbildede *Ibskal*⁷ laa. Er Kirkebygningen saaledes ikke sikkert lokaliseret, maa Kirkegaarden siges at være vel stedfæstet.

S. Bengtsson 1944

Fig. 1. Roskilde *S. Nicolai*. *Ibskal, fundet paa Skelet ved Vandtaarnet (S. 123).

KILDER OG HENVISNINGER

Peder Resen: Atlas Danicus. Roskilde (ed. Johs. Knudsen) S. 44. — Meyer: Beskrivelse over Roeskilde 1755. Kbh. 1793. S. 24. — H. Behrmann: Grundrids til en Beskrivelse af Boeskilde. 1832. S. 159 f.

Museumsindberetninger af Hugo Matthiessen 1913, 1922, E. Moltke 1944. — J. O. Arnhung: *S. Nicolai Kirke*. MS. 1944. 4 S. (NM).

¹ S. R. D. IV, 522 f. ² Repertorium 2. R. 7408. ³ Danske Atlas VI. 1774. S. 133.

⁴ Danske Magasin 3. R. III, 214. ⁵ Top. Saml. paa Papir, Roskilde Nr. 173 (RA), sml. Historisk Tidsskrift 6. R. II, 5 f., Note 5. ⁶ Fru F[anny] F[ang] i Roskilde Tidende 6. Marts 1942. De fundne Fraadsten siges at være ordnet i en Stenhøj i Haven; men en Eftersøgning 1944 viste kun Granitsten. ⁷ Nu skænket til Nationalmuseet. Ifølge Anton Fr. Bruun, Universitetets Zoologiske Museum er Skallen af en *Pecten jacobæus* (Linné), der især er almindelig i Middelhavet og sydover. Der kan næppe være Tvivl om, at den nærværende Skal er hentet her paa en Pilgrimsrejse, muligvis i Santiago de Compostella, hvor Apostelen Jacob var begravet.